

Octombrie - 1973 - Nr. 22.

EUROPA SI NEAMUL ROMANESC

FOAIA MISCARII ROMÂNE PENTRU UNITATEA EUROPEI

A DOUA FAZA A CONFERINTEI PENTRU SECURITATE SI COOPERARE IN EUROPA DE LA GENEVA

La Centrul internațional pentru conferințe de la Geneva, marți 18 septembrie 1973, s-a deschis cea de a doua fază a Conferinței pentru Securitate și Cooperare, în Europa. Așteptată cu viu interes de opinia publică europeană, de observatorii politici din întreaga lume, această deschidere vine să marcheze un jalon nou în evoluția relațiilor dintre state pe continent. Este vorba de angajarea într-un efort colectiv a tuturor țărilor participante, fie ele mici, mijlocii sau mari, pentru lichidarea războiului cald și rece, și - ceea ce este cel mai important - deschiderea unui nou orizont popoarelor europene, de dezvoltare liberă și independentă, conformă intereselor și năzuințelor fiecăruia dintre ele, fără nici un pericol de amestec din afară.

Istoricul acestei Conferințe nu este prea îndelungat. Ideea a apărut la București și actul de naștere este Declarația din 1966 cu privire la întărirea păcii și securității în Europa.

La Helsinki la inaugurarea solemnă a Conferinței în prezența miniștrilor de externe a 35 de țări participante domina o atmosferă mai mult sau mai puțin euforică: deabia se încheiase vizita lui Brejnev la Bonn și în America, unde se părea că fuseseră puse bazele unor noi raporturi de colaborare între URSS și țările occidentale. În schimbul recunoașterii status-quo în Europa, țările occidentale se preparau să obțină de la Rusia o majorare a schimburilor comerciale și a contactelor umane.

Imediat după ce s-a terminat Conferința de la Helsinki unde recomandările finale inspirau respectul drepturilor omului, autoritățile sovietice au lansat o campanie de represiuni, cum nu se mai văzuse în Rusia din timpurile lui Stalin. Procesul împotriva lui Jakir și Krasin și asprele acuze contra lui Sacharov și Solgenitsin, au luat forma unei sfidări a opiniei publice occidentale.

Câțiva comentatori rețin că manevra a fost condusă de însuși Brejnev, care preocupat de posibilitatea unei consecințe interne a fenomenului de distensiune, a înțeles astfel să indice clar limitele, invitând în mod brutal forțele occidentale să renunțe la orice operațiune eliberatoare.

În același timp au fost adăugate obstacole la Ostpolitik a cancelarului Brandt, care era contrins să anuleze voiajul proiectat la Praga, pentru semnarea tratatului de reconciliere cu guvernul Cehoslovac.

În orice caz atitudinea sovietică a creat o situație nouă, de care occidentul trebuie să țină cont.

Ambasadorul R. Bundschedler, șeful delegației Elveției a deschis lucrările în calitate de reprezentant al țării gazdă. Imediat după ședința festivă, s-a trecut la începerea activității în organele de lucru, Comitetul de coordonare și comisiile pe probleme: Comisia întâia pentru problemele securității, Comisia a doua pentru cooperarea economică și Comisia a treia pentru problemele umane și cooperare culturală. A doua zi s-au început lucrările în cele

douăsprezece organe subsidiare ale comisiilor, care, în fapt, determină și caracterul acestei faze a Conferinței, concepută ca un laborator în care se analizează fiecare problemă în parte, urmînd ca prin sinteza pozițiilor exprimate să se elaboreze documentele Conferinței. Practic are loc o abordare frontală a întregii tematici pe care o cuprinde ordinea de zi:

1. Pe prim plan se găsesc problemele referitoare la securitatea în Europa, ale edificării unui sistem nou de relații, care să asigure fiecărei națiuni dezvoltarea liberă și independentă, la adăpost de orice pericol de folosire a forței sau amenințarea cu forța.

Tematica acestui obiectiv este împărțită în trei grupe principale de probleme, care definesc și sarcinile mai importante ale acestei faze:

a) Specificarea distinctă, clară și precisă a principiilor care trebuie să guverneze relațiile dintre state în Europa,

b) Stabilirea de măsuri care să asigure aplicarea principiilor.

c) Examinarea aspectelor militare ale securității avînd în vedere că eforturile îndreptate spre dezarmare sînt complementare destinderii politice și sînt elemente esențiale ale unui proces în care toate statele participante au interes vital.

2. Cooperarea în domeniile economiei, științei, tehnicii și al mediului înconjurător,

a) În primul rînd se prevede elaborarea de dispoziții generale și măsuri concrete pentru dezvoltarea comerțului și a schimburilor de servicii între statele participante, aplicarea clauzei națiunii celei mai favorizate, reducerea și eliminarea progresivă a obstacolelor de orice natură care împiedică dezvoltarea comerțului.

b) De asemenea se au în vedere măsuri menite să încurajeze dezvoltarea cooperării industriale și proiecte de interes comun.

c) Se vor căuta căi noi de îmbunătățire a contactelor și informațiilor pentru facilitarea accesului la noile realizări ale științei și tehnicii.

d) Se vor defini cele mai adecvate forme și metode de cooperare bilaterală și multilaterală, inclusiv cooperarea regională și sub-

regională, pentru protecția mediului înconjurător, în special în ceea ce privește protecția mărilor care înconjoară Europa, a apelor și a atmosferei; îmbunătățirea condițiilor mediului și de viață, mai ales în orașe; protecția naturii și resurselor sale.

e) Vor fi examinate probleme referitoare la dezvoltarea transporturilor și comunicațiilor între statele participante, promovarea turismului, aspecte economice și sociale ale miinii de lucru migrante, formarea de cadre în diferite domenii de activitate economică, precum și alte chestiuni de interes comun.

3. Cooperarea în domeniul umanitar și alte domenii.

a) Se vor pregăti propuneri de natură să favorizeze creșterea contactelor dintre persoane, instituții și organizații, acordîndu-se atenția cuvenită unor aspecte cum sînt: legăturile de familie, turismul și întîlnirile între tineri.

b) Se vor elabora propuneri pentru facilitarea extinderii informației pe cale orală și tipărită, prin filme, radio și televiziune.

c) Se vor pregăti propuneri în scopul lărgirii și îmbunătățirii cooperării și schimburilor în diferite domenii ale culturii.

d) Se vor examina propuneri în scopul lărgirii cooperării și schimburilor în domeniile educației și științei.

4. Urmările constituționale ale Conferinței. (Problemă comună a comisiilor).

Pe măsură ce se adîncește procesul de examinare a problemelor pe care le ridică crearea noului sistem de securitate și cooperare în Europa, apare tot mai evidentă necesitatea asigurării cadrului instituțional.

Atît în rîndul delegațiilor, cît și în cel al ziaristilor prevalează aprecierea că modul în care a fost început procesul tratativelor în cea de a doua fază a Conferinței pentru Securitate și Cooperare în Europa este de bun augur. Rămîne ca delegațiile, - statele participante - fiecare în parte și toate la un loc să îndreptățească așteptările popoarelor europene, ale opiniei publice din lumea întreagă punînd baze solide noului sistem de relații în Europa.

EUROPA INTRE USA SI URSS.

Greșelile în politică, astăzi constituie un lux pe care și-l pot permite doar marile puteri atomice. O apreciere eronată asupra conjuncturii actuale sau a perspectivelor în viitor se diluiază în ansamblul intereselor lor mondiale; în anumite cazuri, o greșală chiar gravă se poate transforma la un moment dat într-un succes, în material pentru o nouă platformă poate deveni o cotitură spre o strategie internațională mai dinamică. Vietnamul și Cehoslovacia sunt exemple instructive.

Nixon, văzând că războiul din Extremul Orient a devenit un eșec pentru politica sa a conceput o nouă strategie în rapoartele cu China și Rusia. Deși războiul a fost de fapt pierdut pentru americani pacea ce a urmat a fost clădită pe un nou concept în ceea ce privește relațiile dintre marile puteri, un concept realist și totodată foarte dinamic. Dacă America ar fi câștigat războiul din Vietnam Nixon nu ar fi făcut pasul istoric de a-l vizita pe Mao, fapt care a determinat apoi pe Brejnev - de teama unei prea mari apropieri chino-americe - să facă vizita - nu mai puțin istorică - lui Nixon la Potomac. Cu alte cuvinte eroarea din Vietnam a condus America la o politică „triumfiulară” nouă, dinamică și cu largi perspective.

La fel Rusia, ca o consecință a „rușinii Cehoslovaciei” a determinat lansarea Ostpolitik germană, care a avut ca efect o serie de acorduri Est-vest ce păreau inconceptibile (germano-rus, germano-polonez, intergermanic), recunoaștere reciprocă și apoi admiterea la ONU a celor două state germane. S-au creat premise pentru o politică mai suplă mai dinamică și de perspectivă în Europa și în lume. În plus, Europa occidentală a înțeles că procesul de unificare început va trebui accelerat, tocmai din cauza noilor condiții recent create.

Tările mijlocii și mici însă nu-și pot permite să greșească. Spațiul lor de manevră fiind limitat o simplă eroare de apreciere le poate fi fatală. Și, spre nemulțumirea noastră a europeistilor, și Europa se găsește încă în această poziție: o grupare de state mijlocii

și mici. Comunitatea europeană, ca un tot, va trebui să abordeze realitățile și să rezolve problemele ce-i stau în față. Chiar și conflictul izraelo-arab din aceste zile a dovedit că era de riscantă o atitudine bazată pe un concept național. Michel Jobert, pe drept cuvânt a spus la Helsinki că „securitatea se merită și nu se câștigă la loterie”. În cuvintele sale este clar avertismentul că dacă națiunile Europei de răsărit și-au pierdut securitatea și suveranitatea acum un sfert de veac prin decizii luate peste capul lor (Yalta), cele din Europa occidentală, dacă nu vor lua măsuri la timp riscă să asiste neputincioase la o diminuare a securității lor în următorii ani. Europa celor nouă se găsește complect descoperită, atât politic cât și strategic în fața dialogului pe care Washingtonul și Moscova l-au împletit. Mai grav este faptul că America își micșorează distanța de Rusia dar o mărește față de Europa. Acordurile ruso-americe în scopul prevenirii unui război atomic fac ca siguranța europeană să depindă mai mult de acordurile Washington-Moscova decât de cele tradiționale dintre Washington și aliații atlantici. Pe de altă parte, apropierea Rusiei de Europa are scopul necamuflet de a izola aceasta de America. S-a terminat timpul în care apărarea Europei era identică cu cea a Americii însăși; s-a terminat deasemenea și acela când Rusia putea spera să-și întindă frontierele spre apus. Strategia rusă se desfășoară astăzi ca o spirală în jurul multiplelor dificultăți euro-americe, dificultăți pe care ei le văd accentuându-se. Rusia așteaptă maturarea momentului istoric în care Europa va trebui, în mod spontan să întoarcă spatele Americii spre a se îndrepta spre răsărit.

Cea mai mare criză interoccidentală a fost cauzată de criza dolarului, care, se știe a sdruncinat Europa și nu America. Moneta europeană continuă a fi dezzechilibrată. Ea trebuia să constituie un pas spre unire dar a devenit o veritabilă frână a acesteia. Pe de altă parte America cere Europei o mărire a contribuției la apărarea ei comună în timp ce

(umare în pag. 5)

PROBLEMA STABILIRII DE RAPOARTE INTRE CAER SI CEE.

În cursul îndelungatului război rece, politica sovietică a militat împotriva comunității europene a celor șase și apoi a celor nouă. În ultimii ani, în cadrul așa zisei politici de coexistență și, desigur găsindu-se în fața unor realități de care trebuia să țină cont, Uniunea Sovietică a început întâi o acțiune de recunoaștere a Comunității Economice Europene iar mai târziu de apropiere față de aceasta.

Se știe acum din mărturiile unui corespondent al ziarului „Le Monde” că Brejnev a propus lui Pompidou la Rambouillet în iunie a.c. posibilitatea apropierii dintre cele două blocuri economice, CAER și CEE. El și-a afirmat dorința fermă de a începe negocieri în vederea recunoașterii reciproce între cele două organisme economice și a însărcinat deja pe secretarul general al CAER-ului Nicolaj Faddeiev să ia contact cu comisiunea de la Bruxelles. Cu ocazia întoarcerii vizitei de către francezi, în luna iulie la Moscova, ministrul de externe francez Michel Jobert a avut discuții pe această temă cu Leonid Brejnev și cu colegul său Andrei Gromico. Nici una din părți nu a divulgat argumentările discuțiilor dar se presupune că sovieticii au căutat să convingă pe francezi asupra oportunității acestor tratative, știut fiind că aceștia sunt ostili acordurilor cu caracter „inter-blocuri”. Graba de care dau dovadă sovieticii s-ar explica prin faptul că la 1 ianuarie 1974 CEE va fi autorizată de guvernele componente să negocieze acorduri comerciale cu întreaga lume. Până în prezent aceste acorduri au fost realizate de țările comunității europene în mod individual. Faddeiev însoțit de Popov, șeful departamentului occidental al CAER-ului, a și luat contact direct în cursul lunii august cu președintele consiliului de miniștri european, Ivar Noergaard, ministrul de Comerț Exterior al Danemaricii. Conform afirmațiilor acestuia, făcute unui corespondent al agenției de presă germane D.P.A., hotărârea asupra acestor tratative a fost luată la Praga

în luna iunie a.c. într-o ședință a țărilor din CAER. Faddeiev a fost însărcinat încă de atunci ca plénipotențiar pe lângă CEE. Aceasta constituie o confirmare a recunoașterii Comunității Economice Europene de către țările din estul Europei.

D-l. Brejnev a discutat și cu d-l. Nixon și cu d-l. Brandt această temă cu ocazia vizitei făcută acestora. Sovieticii înțeleg să propună o organizație economică multilaterală între estul și vestul Europei și anume crearea unui fel de „Supermermarket al Marii Europe”. Se știe că între CAER și Finlanda s-a stabilit deja un acord de colaborare.

Țările Europei occidentale progresează în acțiunea lor de unire economică (poate chiar și monetară), devenind prima forță din lume iar Rusia dorește să intre în contact direct cu ele. Pașii făcuți până în prezent lasă să se creadă că URSS a pomit pe un drum fără întoarcere.

Ce motive vor fi determinat pe conducătorii sovietici spre aceste schimbări? Economia țării lor desigur va putea beneficia dintr-o colaborare cu Europa. Unele țări din estul Europei au început pe cont propriu colaborarea cu vestul: Jugoslavia a obținut iar România va primi curând „acordul preferențial” fapt care induce URSS a se teme de diminuarea controlului său economic asupra sateliților. Conferința pentru Securitate și Cooperare în Europa are în curs discuții asupra cooperării economice paneuropene pe baza criteriilor de egalitate și suveranitate. La Bruxelles au început negocierile propriu zise între Comisia Comunității Economice Europene și reprezentanții a 41 de state în curs de dezvoltare din Africa, zona Caraibilor și Oceanul Pacific în vederea încheierii unui acord general de asociere la CEE. Europa se găsește în pragul unor tratative economice cu USA în cadrul „Nixon Round”.

Toate aceste argumente și desigur vor mai fi fost și altele, au determinat schimbarea tacticii sovietice față de Europa occidentală.

D-l Brejnev renunțând categoric la izolare și confruntare ideologică a elaborat așa zisa Westpolitik, politica destinderii și colaborării cu occidentul. În acest cadru apropierea de CEE este justificată.

Aflăm acum că dl Ivar Noergaard președintele consiliului de miniștri al Europei comunitare a prezentat forum-ului pe care-l prezidează propunerile lui Faddeiev. Consiliul, în urma debaterilor purtate pe tema apropierii CAER - CEE, comunică la 19 septembrie crt. că a luat act de propunerea secretarului general al CAER-ului și a rugat pe președinte să transmită răspunsul său la Moscova prin intermediul ambasadei daneze. Comunicatul emis de către consiliul comunității europene este laconic. Se observă extrema prudență cu care propunerea a fost luată în considerare. Nici un participant la debateri nu a fost autorizat să divulge conținutul discuțiilor. Se afirmă doar că a fost un „acord unanim” asupra răspunsului dat. Din surse diplomatice competente italiene s-a aflat totuși că cei nouă miniștri au încredințat comisiei executive a CEE „studiul naturii celor două organizații în lumina - în primul rând - a respectivelor responsabilități” și că „dacă CAER va vrea să facă cunoscute temele concrete pe care intenționează să le discute cu CEE, o poate face, iar aceasta din urmă le va lua în studiu”.

Comunitatea europeană s-a arătat foarte precaută - după părerea unor observatori - din trei motive:

1. Germania Federală privește negocierea la vârf între cele două blocuri ca o contravolitură dată politicii răsăritene a cancelarului Brandt. Deschiderea spre răsărit a germanilor a început să dea roade, schimburile comerciale între cele două blocuri sunt deja în constantă creștere. Se pare că multe țări din comunitatea europeană s-au asociat temerilor germanilor cu atât mai mult cu cât acestora le incumbă sarcini tot mai mari pentru menținerea unității intracomunitare. (Germania plătește prea scump apartenența sa la comunitate)

2. Unele state membre - și între acestea amintim Italia, Marea Britanie și Danemarca - și-au exprimat teama că un acord între cele

două mari organizații s-ar putea întoarce împotriva aspirațiilor de independență (economică) a țărilor socialiste. Se pare că delegați unguri și români prezenți la Bruxelles și-au manifestat îngrijorarea lor în acest sens.

3. Dar mai apare o problemă cu caracter juridico-instituțional. Principiul de bază al tratatului de la Roma este „integrarea” pe când cel al CAER-ului este „cooperarea”. Prin integrare, CEE a căpătat un caracter de organism supranațional în timp ce țările est europene, a căror cooperare este reglată de un simplu statut își mențin o suveranitate proprie. Chiar dacă, de fapt, autonomia lor este mereu amenințată a fi sufocată de Moscova, ele rămân totuși - unele mai puțin altele mai mult - independente.

Occidentul european sudându-se politic, economic și cultural nu face aceasta în sensul izolării față de Europa estică. Cum și în trecut, țările răsăritene erau strâns legate cultural, economic și chiar politic de ceea ce constituia „patrimoniul european”, astăzi - în epoca cooperării internaționale - integrarea lor într-o Europă mai mare apare logică. Sub ce forme și structuri se poate realiza însă apropierea? Să sperăm că discuțiile începute la Helsinki, Viena și Bruxelles sub patronaj multinațional precum și cele care se vor duce la nivel de guverne vor reuși să ștergă asperitățile acumulate în ultimele decenii și să croiască un drum mai luminos în colaborarea - reciproc avantajoasă și de la egal la egal - între țările Europei.

Europa între USA și URSS (umare din pag. 3)

Rusiei îi acordă credite pe termen lung.

Impinsă din ambele părți, Europa se găsește mereu mai angajată într-o strâmtoare. În politică nu este ca în filozofie unde pot exista mai multe adevăruri. În politică există un singur adevăr. Iar adevărul Europei este *unirea*. Unicul mod de a garanta realizarea unei securități în libertate este continuarea eforturilor noastre spre înfăptuirea Europei unite din punct de vedere politic. Dezunită fa fi prada conflictelor de interese ale celor două mari puteri vecine.

CE APORT POATE ADUCE RUSIA ECONOMIEI EUROPENE ?

O lungă și abilă propagandă sovietică a abilitat ideea că Uniunea Sovietică este un uriaș economic, cu imense rezervoare de materii prime și un potențial industrial ce va depăși curând pe cel al Statelor Unite.

Noi românii nu am crezut niciodată această gogoriță, fiindcă noi eram obișnuiți cu exagerările rusești și cu tehnica propagandei lor, și evenimentele ultimilor doi ani ne-au dat dreptate.

Dar mulți au crezut și mai cred în special în Occident în acest mit economic rusesc și în forța lui industrială.

Desigur imensitatea teritorială a Rusiei poate presupune o importantă rezervă de materii prime. În lipsa oricăror date statistice verificabile trebuie - însă - să luăm statisticele sovietice cu toată rezerva.

Această rezervă se impune și mai mult după vizita lui Brejnev la Bonn și la Washington când a fost obligat să-și etaleze cărțile pe masă și s'a văzut că nu are decât o pereche de popi cu valeți cu care a încercat (și era gata să reușească) să tragă o cacialma țărilor europene și președintelui Nixon, în jocul de poker început prin vizita președintelui american la Moscova.

Mă explic:

După această vizită la Moscova comunicațiile comune au vorbit, printre altele, de colaborare și schimburi economice pe „scară istorică“, de schimburi de idei și mai ales de tehnologie. Când a fost vorba însă să se treacă la aplicarea practică - pe teren - a acestor deziderate s-au văzut dintr-odată exagerările sovietice și cui foloseau proiectele „schimburi economice uriașe“. Era un schimb în sens unic, menit să scoată industria sovietică din marasm și rugină, agricultura sovietică din faliment, iar materiile prime - atât de laudate - să fie scoase la suprafață cu dolari americani, cu mărci germane și cu yen-ul japonez. Brejnev cerea echipament industrial, ordinatori „know how“ de la europeni și americani, dar..... mai ales credite,.. cu interes derizoriu..... pe termen lung..... de 30 până la 50 de ani.

De ce? Fiindcă nu avea cu ce să plătească: produsele industriale sovietice nu sunt suficiente decât pentru ei acasă - și de proastă calitate - materiile prime zac încă în pământ și europenilor și americanilor nu le puteau impune prețurile lor de schimb cum le impun țărilor satelite din răsăritul europei.

De aceea au cerut credite pe termen lung pe care să le plătească la „calendele grecești“.

Acest aspect al „schimburilor comerciale“ este ilustrat în „schimburile“ agricole de anul trecut și de anul ăsta dintre U.R.S.S, Statele Unite și Europa. Aceste schimburi arată - ceea ce se știa de mult - că agricultura sovietică e în faliment fraudulos - că populația rusească nu poate fi hrănită cu pâinea de toate zilele și că numai agricultura americană și cea europeană (într-o mai mică măsură) poate să o ajute.

Cu ocazia vizitei președintelui Nixon la Moscova, Brejnev a ascuns acestuia adevărata situație a agriculturii sovietice. Ca să nu-și desvâlue „călcâiul“, Brejnev nu a vorbit decât de un contract de cereale de 750.000.000 de dolari cu o linie de credit de 500.000.000 de dolari, pe trei ani. Dar odată acordul dat, rusii s-au năpustit pe piața americană, și în loc să cumpere, în trei ani, de 750.000.000 de dolari cereale, ei au cumpărat, într-un singur an, 25 de milioane de tone, cu o valoare de peste un miliard de dolari, care - în treacăt fie zis - a fost plătit (prin formula subvențiilor agricole în USA) de contribuabilul american în mare măsură, și care a mărit considerabil prețul cerealelor, pe piața internă americană.

Dar cum se face că Rusia de azi - grâнарul Europei de altă dată - (cî exporta 40% din întregul comerț de cereale mondial) trebuie să se umilească hrănindu-și populația cu pâinea „capitaliștilor“ și „imperialiștilor“? De ce Rusia de azi, o țară de doua ori și jumătate cât Statele Unite, și cu toate nenumăratele ei reforme agricole din ultimii 55 de ani nu poate să-și rezolve problema agricolă?

(va urma)

N. Baci

PENTRU O UNIVERSITATE EUROPEANA
(continuare)

Cuvântul d-lui Edgar Faure, Președintele Adunării Naționale Franceze la a XXVI-a Masă Rotundă de la Palma din 15-16 iunie 1973.

La început ași face observația că însuși titlul temei în discuție sună ca o dură acuza-re. Cum se face că Europa Educației este așa departe de a fi o realitate, în timp ce i se oferă posibilitățile infinite și multiple ale mass-media!? Este drept că Europa Universitară există ca o realitate vie încă din timpurile când aceste faimoase "mass-media,, nu existau. Este suficient să deschidem "matricolele,, marilor Universități Europene din Evul Mediu, pentru a observa că acestea se asemănau atât de mult cu niște comunități fraterne naționale, 'adică profesori și studenți, 'veniți din toate colțurile Europei, 'fiecare formând un contingent, 'care purta desigur numele pământului de origină. Fiecare dintre principalele Comunități Universitare, era ca o delegație în Europa Tinerilor Studioși, sudate între ele prin unitatea locului, 'a programului și ideii. Si să nu uităm să adăugăm că cel mai prețios mass-media din acele timpuri era și paradoxal, de care noi astăzi sîntem privați, 'o limbă comună pentru toate schimburile spirituale, limba latină.

Din a doua observație a mea, și vă rog să mă scuzați că vorbesc de o simplă redescoperire, prima mass-media care se impune Europei Educației este posedarea unei limbi comune suple și ușoare.

Dacă noi am trăi încă în epocalui Rivarol, eu ași zice fără ezitare: franceza, 'referindu-mă la celebra sa axiomă,, sigură, 'socială, rezobabilă, 'nu este numai limba franceză ci este limba umană. Un al fapt este că engleza pentru motive de ordin economic, mai mult decît gramatical, a devenit limba cea mai folosită, de către popoarele care nu o vorbesc în mod natural.

Iată-ne deci practic invitați să introducem în programele școlare ale țărilor membre ale Comunității, 'învățarea uneia, 'sau chiar în numeroase cazuri a două limbi de mare circulație, fără a vorbi de limba maternă. Iată deci

o necesitate, 'de care trebuie să fim perfect conștienți.

Cît privește celelalte "media,, la care se găsește astăzi toată lumea, desigur că masa rotundă care începe are sarcina de a inventaria, de a analiza, posibilitățile lor de aplicare și de a defini cu o bogată imaginație folosirea lor.

Fără îndoială, ar fi o bună metodă de lucru de a se lua în considerație rezultatele obținute de către unele țări ale Comunității, în care au fost puse deja în practică, și unele cu rezultate înconștabile: "Université des Ondes,,. N-ar fi prea greu prin extra polare, 'să se cerceteze modalitățile unui *circuit european de radio-televiziune universitară*, avînd în primul rînd misiunea să descopere la popoarele celor nouă țări, 'toate sursele de îmbogățire, intelectuală și culturală pe care le pot oferi, 'să descopere instrumentele de formare (inițială și continuă) de care dispun și în fine să abordeze problemele Europei în ansamblu, din punct de vedere social, economic și cultural. Ar fi necesar ca alături de voce, de calea undelor, 'de texte, 'să nu se neglijeze ziarul sau periodicul, revista sau cartea.

Ce ați spune de exemplu de un centru Universitar european al cărții de buzunar, 'destinat să editeze și să publice toate studiile de înaltă calitate, 'avînd ca obiect analiza unui aspect trecut, prezent sau viitor al Europei?

S-a spus și s-a repetat: Europei tehnocratică și birocratică îi urmează o Europa într-adevăr democratică.

Așa dar v-ași pune o întrebare, pentru atingerea acestui scop n-ar fi util să mobilizăm toate puterile prodigioase ale mass-mediei aplicîndu-le la difuzarea sistematică, 'sau pentru a da cuvîntului un sens mai exact, la popularizarea cea mai largă în special în sînul tineretului, a rezultatelor obținute, de către toți aceia care mîine se vor dedica construirii Europei educației.

IULIU HOSSU PRIMUL CARDINAL ROMAN

Căldărușani
1969

Prea Sfințitul Iuliu Hossu a desfășurat o activitate creștinească și românească cu răsunet în tot Ardealul încă din timpul ocupației austro-ungare. La 1 ianuarie 1918 i se încredințează de către autoritățile României Mari rolul principal la comemorarea actului istoric de Intregire a Patriei, în marea catedrală de la Blaj - mica Romă, Roma românească - (Bucovina și Basarabia fuseseră alipite în primăvara aceluiaș an). A funcționat ca episcop greco-catolic al diecezei de Cluj - Gherla până în anul 1948, dovedind o înaltă ținută intelectuală, morală și națională păstrând o numeroasă colectivitate de credință catolică de rit oriental. În aceeași calitate a devenit un exemplu de păstor și învățător al credincioșilor săi. În 1941, cu ocazia cedării Ardealului este sclipat în față de ocupanți și s-a găsit în pericol din cauza sentimentelor sale naționale și a prizei în masele populare.

Dar cea mai tristă zi o va trăi împreună cu credincioșii săi la 28 octombrie 1948 - exact acum 25 de ani - când Ana Pauker, care nici măcar nu avea meritul de a fi fost o bună ortodoxă, dădu „ucazul“ trecerii „de bună voie“ a bisericii române unite la cea ortodoxă. Anii care au urmat până la sfârșitul vieții sale au fost ani de suferință de calvar, de martiriu. A suferit în diverse închisori iar în 1964 i se stabilește domiciliu la Mănăstirea Căldărușani, lângă București. În anul 1968, un delegat al Vaticanului intervine și obține de la autoritățile române un pașaport pentru Sfinția Sa spre a merge la Roma, în Vatican, unde era așteptat pentru a fi numit cardinal. Dar episcopul român a preferat, cu orice preț, să rămână în mijlocul turmei sale.

La 28 aprilie 1969 Papa Paul al VI-lea îi conferă titlul de Cardinal. Asupra acestei numiri Iuliu Hossu cere Vaticanului să păstreze secretul absolut, lucru ce a fost respectat până după moartea sa, survenită la 28 mai 1970.

La 5 martie 1973, în Consistoriul ținut în sala Audiențelor din Vatican, Sanctitatea Sa Paul al VI-lea a anunțat că unul din cei doi cardinali creați „in pectore“ în 1969 este Iuliu Hossu episcop de Cluj-Gherla. Această demnitate ecleziastică a însemnat o încoronare a activității sale în slujba bisericii și în aceeași măsură a Neamului său, pentru care a muncit și s-a sacrificat cu eroism și de care a refuzat să se despartă.

J. Trax.

SPEDITORE

MRUE

EUROPA si NEAMUL ROMANESC

Via Larga, 11 - Milano (Italy)